

COMMISSIE VAN EERSTE AANLEG VOOR DE ERKENNING
EN DE BESCHERMING VAN DE TITEL VAN
BEROEPSJOURNALIST

Verslag van de activiteiten in 2013

Historiek

Het mandaat van de Erkenningscommissie in haar samenstelling ingevolge de Koninklijke Besluiten van 6 mei 2009 (BS van 13 mei 2009) en 26 maart 2012 (BS van 10 april 2012) liep ten einde op 14 mei 2013.

Bij Koninklijk Besluit van 7 mei 2013 (BS van 15 mei 2013), (Artikel 1), werden benoemd tot lid van de Commissie van Eerste Aanleg, Nederlandstalige afdeling, voor een termijn van vier jaar:

- Op voordracht van de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België:
Gewone leden: Firmin De Maître (actieve gepensioneerde beeldjournalist), Lukas De Vos (redacteur bij VRT Radionieuws), Gie Van Roosbroeck (redacteur bij de krant Gazet van Antwerpen), Eric Vercruyse (bruggepensioneerde van Belga News Agency).
Plaatsvervangende leden: Wouter Bruyns (freelance redacteur), Ann Driessen (freelance redacteur), Jan Van Maele (freelance beeldjournalist), Frans Wauters (actieve gepensioneerde journalist).

- Op voordracht van de Belgische Vereniging van Dagbladuitgevers:
Gewone leden: Hans Vandendriessche (chef nieuws bij Belga News Agency), Geert Steurbaut (secretaris-generaal van Corelio), Raymond De Craecker (oud-hoofdredacteur bij De Persgroep Publishing), Frank Vanhove (chief operating officer bij Think Media).
Plaatsvervangende leden: Werner Smeuninx (redactiemanager bij Concentra), Sven Van Damme (bedrijfsjurist bij VMMA), Wim Willems (hoofdredacteur bij Nieuws VRT), An Brouckmans (algemeen hoofdredacteur bij Vitaya en njam!).

(Artikel 3) Het Koninklijk Besluit trad in werking op 15 mei 2013.

Tijdens de eerste vergadering van de nieuwe commissie, d.d. 30 mei 2013, werd Raymond De Craecker verkozen tot voorzitter. Gie Van Roosbroeck werd tot secretaris verkozen.

(Voor de voorgaande jaren verwijzen we naar onze verslagen van 18 mei 2000, 10 mei 2001, 25 april 2002, 26 mei 2003, 24 mei 2004, 9 mei 2005, 3 april 2006, 29 mei 2007, 13 mei 2008, 30 maart 2009, 25 maart 2010, 13 april 2011, 24 april 2012 en 23 april 2013.)

Activiteiten

De Nederlandstalige kamer van de Erkeningscommissie vergaderde in 2013 12 keer, daarbij **één bijzondere vergadering** op 10 oktober 2013.

• **Bijzondere vergadering**

De bijzondere vergadering van 10 oktober 2013 was gewijd aan volgende onderwerpen:

1. Problemen met de aanvaarding van de T-kaarten

Besluit

De vergadering bekrachtigt de eerder getroffen beslissing voor de erkenning van ENG-technici. Deze regeling inzake de ENG-technici geldt niet alleen voor de VRT-Nieuwsdienst maar tevens voor de gelijkaardige diensten van andere zenders, productiehuisen, e.d. mits de betrokken hoofdredactie én personeelsdirectie de verklaringen inzake het journalistieke werk van de kandidaat afleveren.

Technische medewerkers, die journalisten begeleiden, komen verder in aanmerking voor een T-kaart zoals bepaald in de ministeriële omzendbrief van 10 april 1997. De commissie zal nagaan wat kan worden gedaan om de waarde van de T-kaart als doorgangsbewijs te revaloriseren.

2. Commerciële (neven)activiteiten

Besluit

De commissie handhaaft de beslissingen uit 2009 en 2010 inzake de toepassing van artikel 1.5° van de wet van 30 december 1963. Commerciële nevenactiviteiten worden niet toegelaten. Zij vormen een hinderpaal om erkend te worden als beroepsjournalist. Van reeds erkende journalisten, die het cumulverbod niet respecteren, wordt de erkenning ingetrokken. Occasionele bezoldigde activiteiten, die geen invloed kunnen hebben op de journalistieke onafhankelijkheid kunnen wel worden toegelaten.

Publireportages of product placement in redactionele artikels zijn niet te verenigen met het statuut van beroepsjournalist. Uitgevers en/of redactiechefs mogen beroepsjournalisten niet verplichten om aan product placement of publiereportages mee te werken.

Bij eventuele inbreuken zal de commissie zeer omzichtig reageren en nagaan in hoeverre de journalist in kwestie onder druk wordt gezet. Louter de journalist bestraffen door de intrekking van zijn erkenning zou onterecht zijn. De commissie kan de directie en de hoofdredacteur op hun verantwoordelijkheid wijzen.

Zoals in het verleden zal de commissie dossier per dossier de reële situatie van de betrokken journalist bekijken en met soepelheid oordelen, evenwel steeds met volle respect voor de bepalingen van de wet.

3. Het actualiteitsgebeuren

Besluit

De commissie beklemtoont de noodzaak om de conclusie van de leidraad van 29 november 2001 nauwkeurig te blijven volgen. Voor zover reportages onderwerpen in de

actualiteit behandelen, kunnen zij, ook als ze op langere termijn worden gerealiseerd, worden beschouwd als uitzendingen of publicaties voor algemene berichtgeving als ze zich richten tot de lezers, de luisteraars en de toeschouwers in 't algemeen.

Geënceneerde informatie wordt niet beschouwd als algemene berichtgeving evenmin als informatie, die wordt verspreid in programma's waar de klemtoon ligt op entertainment.

4. Loopbaanonderbreking

Besluit

- a) *De bepalingen inzake loopbaanonderbreking in de leidraad van 8 februari 2007 blijven behouden.*
- b) *In alle gevallen hierna dient rekening gehouden met art. 1.3° dat o.a. stelt dat de journalistiek voor algemene berichtgeving het hoofdberoep van de betrokken journalist moet zijn.*
- c) *Journalisten, die onafhankelijk van hun wil hun beroepsactiviteit moeten onderbreken (bijvoorbeeld ingevolge ziekte of gedwongen ontslag) behouden hun erkenning, ook na meer dan twee jaar. Eventueel wordt bij een werkloosheid van meer dan twee jaar, de toepassing van art. 12 van het KB van 12 april 1965 inzake de hernieuwing van de nationale perskaart uitgesteld tot de betrokkene opnieuw aan het werk is.*
- d) *Journalisten, die vrijwillig kiezen voor loopbaanonderbreking, verlof zonder wedde of een andere gelijkaardige formule, behouden hun erkenning gedurende twee jaar op voorwaarde dat ze geen andere activiteit uitoefenen in hoofdberoep en tegen bezoldiging. Na twee jaar verliezen ze hun erkenning. In geval ze na meer dan twee jaar onderbreking weer in het beroep willen stappen, moeten zij opnieuw hun erkenning aanvragen.*
- e) *Journalisten, die uit het beroep stappen om een ander hoofdberoep aan te vatten - ook als ze inmiddels genieten van een regeling loopbaanonderbreking - verliezen hun erkenning vermits ze niet meer voldoen aan art. 1.3°. Als ze na een onderbreking van minder dan twee jaar weer in de journalistiek voor algemene berichtgeving stappen, kunnen zij meteen opnieuw erkend worden, zonder stageperiode, op voorwaarde dat ze geen activiteiten hebben uitgeoefend die volgens de wet onverenigbaar zijn met de titel van beroepsjournalist. Bij een onderbreking van meer dan twee jaar is een nieuwe aanvraag vereist.*
- f) *Journalisten zoals in e) die een volgens de wet onverenigbare activiteit hebben uitgeoefend, moeten bij wederintrede in het beroep een nieuwe aanvraag indienen en een nieuwe stageperiode van twee jaar volbrengen, ook als de onderbreking minder dan twee jaar heeft geduurd.*
- g) *In de gevallen onder d) en e) bij een wederintrede in het beroep na meer dan twee jaar onderbreking, kan de commissie na een gemotiveerd verslag de aanvrager vrijstellen van een nieuwe stage.*
- h) *De commissie zal zoals steeds elk dossier individueel bekijken en beoordelen.*

• **Gewone maandelijkse vergaderingen**

De elf **gewone maandelijkse vergaderingen** duurden telkens vier tot vijf uur. Tijdens die vergaderingen

- werden 353 agendapunten behandeld.
- Er kwamen 137 nieuwe aanvragen tot erkenning als beroepsjournalist binnen. 17 dossiers 'in beraad' werden overgenomen van vorige jaren.
- 25 kandidaten werden opgeroepen om de commissie bijkomende inlichtingen te verstrekken en hun kandidatuur te verdedigen.
- 102 journalisten werden erkend.
- 17 kandidaten trokken hun aanvraag in, ofwel na een brief van de commissie of na oproeping.
- In 25 gevallen werd het dossier in beraad gehouden of de erkenning uitgesteld.
- Er werden 9 kandidaten afgewezen.
- Er werden 17 nieuwe T-kaarten (doorgangsbewijs voor technici, die bijstand verlenen aan beroepsjournalisten) toegekend.
- Om de dossiers van de kandidaten doeltreffender te kunnen afhandelen, hanteert de commissie sinds 2010 een verjaringstermijn van zes maanden voor onvolledige aanvragen of voor dossiers met vragen, indien de kandidaten niet reageren op oproepen van de commissie om de dossiers aan te vullen of te verduidelijken. In 2013 werd deze procedure niet toegepast.
- 35 kandidaten kregen van de commissie schriftelijk uitleg waarom zij niet in aanmerking kwamen voor de titel van beroepsjournalist. Deze schriftelijke procedure verhindert niet dat de betrokkenen steeds kunnen vragen gehoord te worden volgens de bepalingen van het KB van 16 oktober 1991.
- 14 eerder erkende journalisten die laattijdig hun aanvraag indienden voor de hernieuwing van hun persdocumenten voor de periode 2012-2016 zagen hun erkenning alsnog verlengd.

• **Bruikleenovereenkomst**

In de loop van het jaar werd in overleg met de beroepsverenigingen van journalisten en uitgevers een bruikleenovereenkomst voorbereid met het Internationaal Perscentrum Résidence Palace. Volgens de overeenkomst krijgt de Erkenningcommissie van begin 2014 af een kantoor ter beschikking op de tweede verdieping van het perscentrum. De leden krijgen daarmee een werkruimte waar ze voor en na de vergaderingen dossiers kunnen inkijken en voorbereiden. De administratieve zetel van de commissie blijft overigens in de Résidence Palace gevestigd.

Jubileumjaar!

2013 was een jubileumjaar voor de Erkenningcommissie. In december werd immers ruim aandacht besteed aan de 50-jarige wet van 30 december 1963 op de Erkenning en de Bescherming van de Titel van Beroepsjournalist. Het is ingevolge deze wet dat de commissie werd ingesteld. Meest in het oog springend bij de herdenking was het symposium op maandag 16 december 2013 in de Senaat, waar diverse sprekers het belang van de wet belichtten en meteen wezen op de uitdagingen voor de journalisten in een sterk en snel evoluerend medialandschap.

“De Journalist”, het magazine van de Vlaamse Vereniging van Journalisten, heeft in zijn decembernummer de tussenkomsten van de Nederlandstalige sprekers integraal overgenomen.

Publicaties

Zoals steeds publiceerde de Erkenningscommissie haar jaarverslag.

Telkens wanneer nodig, werd de website van de Nederlandstalige kamer van de Erkenningscommissie geactualiseerd.

Er waren geen andere eigen publicaties.

De website Apache.be bracht op 13 september 2013 een interview met de voorzitter. Het artikel over onder andere de werking van de commissie verscheen onder de titel “De verhitte strijd om de perskaart”.

Namens de Nederlandstalige kamer van de Commissie van Eerste Aanleg voor de Erkenning en de Bescherming van de Titel van Beroepsjournalist,

Raymond De Craecker

voorzitter

16 april 2014